

مقام معظم رهبری:

ملت متحد باشد، توطئه دشمن به ضرر خود او تمام خواهد شد

پایگاه اطلاع‌رسانی مقام معظم رهبری: حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، مقام معظم رهبری، در آستانه روز معلم در دیدار هزاران نفر از معلمان و فرهنگیان سراسر کشور با تجلیل از معلمان، به بیان تذکرات و توصیه‌های مهمی درباره...

صفحه ۶

پنجشنبه ۱۲ اردیبهشت ۱۳۹۸ • ۲۶ شعبان ۱۴۴۰ • ۲ می ۲۰۱۹

تیتراها

اعتراض محسن هاشمی به وضعیت حسابرسی شهرداری

صفحه ۱۳

مدیرعامل بورس کالا در گفت‌وگو با «شرق»

بر نامه دورزدن تحریم آماده شد

صفحه ۴

عقبه یک ترور

روایت آغاز و فرجام گروه فرقان به بهانه سالروز شهادت آیت‌الله مطهری

صفحه ۳

سلام نظامی حوالی قهرمانی

صفحه ۱۴

روایت آخوندی از دولت پنهان

صفحه ۲

احضار مهناز افشار به دادسرا

صفحه ۱۳

حرف اول

تصمیم حساس ایران واروپا

مهدی تقوی - اقتصاددان

ثبت سازوکار مناظر با اینستکس در ایران در قالب یک شرکت در ایران و استقبال طرف اروپایی آن برای ثبت اولین معامله، در جای خود تأمل‌برانگیز است. هرچند درباره این سازوکار و پوشش مالی و عملکردی آن موضوعاتی مطرح است؛ اما اینکه سه کشور اروپایی طرف برجام به نمایندگی از اروپا به دنبال ایجاد یک سامانه تبادل مالی هستند، می‌تواند برای توسعه مناسبات تجاری سایر کشورها با ایران دلگرم‌کننده باشد. اگرچه احتمالاً به دلیل حساسیت‌ها و نگرانی از فشار ایالات متحده، تاکنون جزئیات چندان دقیقی از این سازوکار به بیرون درز نکرده است. اینستکس با سازوکاری که به نام اسپ‌بی‌وی شناخته می‌شد، تفاوت‌هایی دارد و درباره میزان کارایی آن در تجارت خارجی ایران با سایر کشورها و برعکس، هنوز نمی‌توان اظهارنظری کرد. گویا طرفین به دنبال آن هستند که شرکت‌ها، بانک‌های کوچک و متوسط اروپا که احتمالاً مرادوات گسترده‌ای با سیستم دلار و ایالات متحده ندارند، از آن بهره بگیرند. چندی قبل مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا هم اعلام کرد قانون مشهور به «مسدودسازی» را برای ایالات حمایت قانونی کشورهای عضو اتحادیه اروپا در معامله با ایران، به‌روزرسانی کرده است؛ اما با توجه به شدیدبودن تحریم‌های آمریکا و تهدیدهای مداوم وزیر خارجه این کشور به نقض‌کنندگان تحریم ایران، حتما تضمین‌های اقتصادی برای شرکت‌های طرف قرارداد با ایران یک ضرورت است. از منظر اقتصادی و تجاری، اقتصاد ایران منتظر سیگنال‌هایی است که نشان دهد اروپا تحریم فروش نفت و حوزه بانکی را با این ابزار، در حد بضاعت خود و نه به شکل خیلی گسترده، به رسمیت نمی‌شناسد. این نکته به دیگر خریداران نفت و محصولات پتروشیمی ایران فرصت می‌دهد به شروعبیت خرید و تجارت با ایران نگاه اطمینان‌بخش داشته باشند. دراین‌میان ایران نیز باید از این فرصت برای روزآمدکردن سیستم بانکی خود استفاده کرده و به شکل مثبت، لوایح مرتبط با گسره ویژه اقدام مالی را بررسی کند. اروپا اعلام تمایل کرده که برای بازماندن مسیرهای روابط بانکی، لوایح اف‌ای‌تی‌اف در ایران اجرائی شود. تا زمانی که تعلیق ایران از لیست سیاه این گروه فرصت دارد، دستگاه دیپلماسی ایران می‌تواند برای گرفتن تضمین‌های لازم برای کاهش حساسیت‌های داخلی با طرف اروپایی مذاکرات جدی کرده و انتظار متقابل ایران در این زمینه را به طرف مقابل گوشزد کند.

ادامه در صفحه ۲

روحانی:

باید آمریکایی‌ها را به نقطه عقلانیت بازگردانیم

گروه سیاست: رئیس‌جمهوری در مراسم بهره‌برداری هم‌زمان از چند طرح عمرانی، آبی و نیروگاهی استان کرمانشاه که در شهر ازگله برگزار شد، گفت: «طرح آب‌های گرمسیری غرب کشور طرحی بسیار عظیم و سرنوشت‌ساز برای امنیت...

صفحه ۳

سال شانزدهم • شماره ۳۴۱۷ • ۱۶ صفحه • ۴۰۰۰ تومان

سرمقاله

دیپلماسی علیه تهدید

داوود هر میداس‌یاوند - استاد روابط بین‌الملل

فشار بر ایران به‌علت برنامه‌های متعارف دفاعی که از حقوق طبیعی و پذیرفته‌شده هر کشوری در قوانین بین‌المللی است، مسئله‌ای است که در رد آن می‌توان به قوانین متعددی استناد کرد اما با توجه به ماهیت نظام بین‌الملل و توانمندی برخی کشورهای خاص در دیکته‌کردن نظرات خود، ابتکارهای دیپلماتیک همواره باید در خط مقدم ارتباط کشورها قرار داشته باشد. درباره محدودیت‌های اخیر برای ایران که بعد از خروج ترامپ از برجام به ترتیب در حال اجراست، به نظری می‌رسد بنا بر منافع ملی باید به سمت بحث و گفت‌وگو با طرف‌های دیگر خارجی حرکت کرد. با تکیه بر همکاری‌های مشترک اقتصادی با راه‌حل‌هایی و استفاده از همه ظرفیت‌های دیپلماتیک برای برداشته‌شدن تحریم‌ها از‌سوی آمریکا با محوریت توافق‌نامه هسته‌ای برجام چه‌بسا بتوان روابط را به‌شکلی تعریف کرد که شرکت‌های خارجی غیرآمریکایی بتوانند سرمایه‌گذاری در ایران را مد نظر قرار داده و فرایند انتقال تکنولوژی را انجام دهند. درهر حال از این پس باید گفت‌وگو با کشورهای دیگر با رویکرد سازنده، همراه با فرایند روشن و قابل قبول برای طرفین باشد. ارتباط با کشورهای منطقه و فرامنطقه‌ای و ایجاد کانال‌هایی برای تبادل دیدگاه‌ها با ایالات متحده دشواری‌هایی جدی دارد؛ چراکه برخی از کشورهای عربی منطقه به‌هیچ‌وجه به برگزاری مذاکرات جدی با نتایج مطلوب به نفع ایران علاقه‌مند نخواهند بود و همه دلارهای نفتی و ظرفیت‌های خود را در این بخش به کار خواهند بست. مسئولان کشور به‌خوبی می‌دانند این کشورها از اینکه سطح تنش ایران و آمریکا همراه بالا برود و در شرایط ایدئال آنها، برخوردی هم میان دو طرف رخ دهد، بی‌نهایت خشنود خواهند شد و این نارضایتی کشورهای ضدایران نشان می‌دهد مدل دعوت آمریکا به بازگشت به توافقات گذشته و تغییر راهبرد در قبال ایران، حتما موضوعی ابتکاری، ضدانفعال و به سود منافع ملی خواهد بود. آمریکا با قراردادن نام سپاه در فهرست گروه‌های تروریستی دست به اقدامی عجیب در حقوق بین‌الملل زده است و با منطق زور و پول، این مسئله را به پیش برده است؛ هرچند کمتر کشوری از آن استقبال کرده است. تیم اطراف ترامپ به‌دنبال آن است که با ایجاد ائتلافی منطقه‌ای و پول برخی اعراب، اقداماتی علیه ایران در منطقه انجام دهد و رفتار صورت‌گرفته با سپاه را ابزار مشروعیت‌بخش در این مسئله قلمداد می‌کند. فراموش نکنیم حتی در دوران جنگ سرد، ایالات متحده اگرچه کشورهایی را که در قطب شوروی تعریف می‌شدند، به اقدامات خرابکارانه متهم می‌کرد اما اینکه به مجموعه رسمی نظامی کشوری را در فهرست گروه‌های تروریستی خود قرار دهد، در نوع خود بی‌سابقه است. پس از آن هم پایان معافیت نفتی هشت خریدار نفت ایران اعلام شد که اقدامی علیه مردم ایران محسوب می‌شود؛ چراکه کاهش درآمدهای ارزی ایران، لطمه‌ای جدی به معیشت مردم، به‌ویژه اقشار آسیب‌پذیر وارد می‌کند. می‌دانیم ایالات متحده به‌ویژه در دوران اخیر، به هیچ‌یک از تعهدات بین‌المللی پایبند نبوده است. شاهد آن اینکه در دوران ریاست‌جمهوری جرج بوش پسر بدون مجوز شورای امنیت سازمان ملل به‌صورت یک جانبه و به بهانه ازبین‌بردن سلاح‌های کشتار جمعی صدام، به این کشور حمله کرد و سرانجام بر همگان روشن شد سلاحی در میان نبوده است، اما ملت عراق تاوان آن را با کشته و آواره‌شدن صدها هزار نفر پرداخت و همچنان نیز ناامنی حاصل از بی‌ثباتی در عراق، هر بار به‌شکلی بروز و ظهور پیدا می‌کند. در این شرایط، استفاده از همه ظرفیت‌های دیپلماتیک وزارت خارجه و همسویی دستگاه‌های دیگر با آن برای تداوم رایزنی با نهادهای بین‌المللی، اتحادیه اروپا، چین و روسیه و همسایگان ایران باید یک اصل جدی باشد. نباید تحریم‌ها را پذیرفت و اعلام کرد با دورزدن آن، مسائل حل خواهد شد، بلکه باید بر غیرانسانی‌بودن آن تأکید کرد و با مذاکره با طرف‌های دیگر درباره همه موضوعاتی که ممکن است دغدغه برخی کشورها و اروپا باشد، مسائل را شفاف کرد و همه بهانه‌ها را از دست ایالات متحده گرفت.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت

حرفه دشوار تعلیم

پرورش نیستیم. اینکه تخصیص هرگونه اعتباری در این حوزه را باید به‌مثابه سرمایه‌گذاری دانست، از آن دست گزاره‌هایی است که حرفش زیبا و عملش سخت است. آن گروه از مردم که توانایی مالی دارند، حساب خودشان را از سیستم آموزش و پرورش جدا کرده و فرزندانشان را با هزینه‌های گزاف به مدارس غیردولتی می‌فرستند که در آنها سطره آموزشی و تربیتی رسمی در کمترین حالت ممکن است و باور دارند که این مسیر به صلاح فرزندانشان نزدیک‌تر است و خودشان را از دعوای نادرهای سیستم آموزشی جدا کرده‌اند. نمی‌دانم آیا فرزند مسئولی وجود دارد که در دو دهه اخیر تحصیلات خود را در مدارس دولتی آغاز کرده و به پایان رسانده باشد که اگر باشد تجربیاتش شنیدنی و شجاعتش ستودنی است.

در این‌ روزگار تغییر‌یافته، معلمی یکی از سخت‌ترین شغل‌هاست و چه بسایرند آموزگاران و معلمان متعهدی که با نیروی باور و اعتقاد خود در سخت‌ترین شرایط و دورافتاده‌ترین مناطق، بدون انتظار دیده‌شدن به کار خود مشغول هستند. معلمی در تنگنای منزلت و معیشت سال‌هاست که گرفتار است. از یک سو هم در حق معیشت و منزلت معلمان از سوی نهادهای تصمیم‌گیر کم‌لطفی می‌شود و پیگیری مطالبات صنفی‌شان مستلزم پرداخت هزینه است و هم دیگر زمانه سعدی نیست که مردم معلم «ترشروی تلخ‌گفتار، ...» را در نهایت قدر نبهد و انتظارشان از معلمان این است که «پارسی سلیم، نیک‌مرد حلیم که سخن جز به حکم ضرورت نگفتی و موجب آزار کس بر زبانش نرفتی» باشند. وای بسا در پاره‌ای از موارد آنچه از زمان شیخ اجل تا امروز خیلی تغییر نکرده رفتار با چنین معلم پارسی‌ای باشد که «به اعتماد حلم» او هم درس نخوانند و اغلب اوقات به «بازیچه» فراهم نشینند؛ باین‌حال دیگر نسل جدید باور ندارد که «جور استاد به ز مهر پدر» است و این همان درسی است که از قضا معلمان آزاده خود به فرزندان این مرز و بوم می‌دهند که رفتار از جانب هر فرد خواهر پدر باشد یا استاد یا هر دستگاهی خطاست.

محمد گلزاری
عضو شورای مرکزی حزب اعتماد ملی

«معلمین می‌گویند حقوق یک دبیر لیسانسه، کمتر از حقوق یک مستخدم جزء در سازمان مکرر یا شرکت ملی نفت است و ما خودمان مکرر نوشته‌ایم که حقوق یک معلم کمتر از حقوق یک راننده دولتی و به‌مراتب کمتر از یک راننده تاکسی است. یک لیسانسه در وزارت فرهنگ ماهی ۴۰۰ تومان می‌گیرد، ولی لیسانسه دیگر با همان تحصیلات و پایه معلومات در یک سازمان دولتی دیگر دوهزارو ۵۰۰ تومان دریافت می‌کند». این بخشی از بیانه باشگاه مهرگان یا همان مجمع صنفی معلمان در ۱۸ بهمن ۱۳۳۹ است که در اعتراض به ارسال لایحه «اشل حقوقی جدید فرهنگیان» توسط دولت شریف‌امامی به مجلس صادر شده بود. ۱۲ اردیبهشت ۱۳۴۰ معلمان دست به اعتصاب زدند و در جریان این اعتراض، رئیس کلاتری بهارستان با اسلحه کمری خود به سر ابوالحسن خانعلی، دبیر فلسفه و عربی دبیرستان جامی، شلیک کرد و این دانشجوی دکترای فلسفه دانشگاه تهران را به شهادت رساند.اعتراض صنفی معلمان البته در آن مقطع بی‌نتیجه نماند و دولت شریف‌امامی سقوط کرد و توفیق حدادلی به دست آمد. اینک بعد از حدود شش دهه از آن اتفاقات، وقتی مطالبات صنفی معلمان را مرور می‌کنیم تنها عدد حقوق‌ها به‌دلیل آثار تورمی تفاوت کرده، اما مبانی خواسته‌های معیشتی آنان تغییری نکرده است. ۱۲ اردیبهشت ۱۳۵۸ وقتی شهید مطهری به‌عنوان نظریه‌پرداز انقلاب، ترور و مجدداً این تاریخ در تقویم به نام روز معلم ماندگار شد؛ جایگاه گفتمان فرهنگی و ضرورت پرداختن به مسئله تربیت در مدارس نیز رونق دوچندان گرفت. باین‌حال داستان غم‌انگیز توسعه نامتوازن چندین دهه است که گریبان متولیان و برنامه‌ریزان را گرفته و فراتر از شعارها و آرزوها شاهد تحول چشمگیری در آموزش و

یادداشت

مهار تهدید ترامپ از طریق منطق تجارت بین‌الملل

داخل آمریکا جناح‌های تندرو محافظه‌کاران بی‌میل به افزایش فشارها و سیاست‌های تحریمی علیه ایران نیستند. برای همین است که هر طرح و رویکردی از سوی ترامپ تقریباً بدون مخالفت جدی در داخل آمریکا و با استقبال کشورهای منطقه روبه‌رو می‌شود. ترامپ تاکنون هر طرحی که برای افزایش فشار و تحریم ایران به کنگره داده، با بیشترین رأی مواجه شده است. دشواری مسئله ایران در همین‌جاست که در موضوع ایران تقریباً اجماع در هیئت حاکمه آمریکا شکل گرفته است. البته این امر نافی این نیست که ایران در برابر رویکرد فشار حداکثری ترامپ بی‌تفاوت بماند و صرفاً به نظاره بنشیند. مهار و کنترل ترامپ در وهله اول نیازمند شناخت ماهیت ترامپ و در سطح بعدی استفاده از نقطه‌ضعف‌های اوست. در شناخت ترامپ باید به این امر توجه داشت که او دائماً دنبال حاشیه‌سازی برای دیده‌شدن است. هر روز تمایل دارد از طرح و ایده جدیدش حرف بزند. برای او، امکان و شرایط عملیاتی‌شدن ایده‌اش مهم نیست، هدف گفتن و جوسازی است. بارها اتفاق افتاده که رئیس‌جمهوری آمریکا تز و طرحی نسبت به خیلی از مسائل بین‌الملل مانند ناتو یا مسئله تنش‌زدایی با روسیه داده که به‌هیچ‌وجه شرایط اجرائی‌شدن را نداشته است. در رابطه با ایران هم رئیس‌جمهوری آمریکا سناریوهای مختلفی را برای تضعیف ایران در منطقه پیشنهاد داده که به‌خاطر عدم امکان عملیاتی‌شدن، از سوی حامیان داخلی‌اش هم مورد توجه قرار نگرفته است. امروز هم داستان از همین قرار است. صداهای مخالف جدی در داخل کنگره آمریکا از تبعات جدی قرارگرفتن نام سپاه در فهرست سازمان‌های تروریستی خارجی برای امنیت نیروهای آمریکایی در خاورمیانه شنیده می‌شود. از سوی دیگر، در بحث تحریم‌های نفتی و تمدیدنکردن معافیت هشت کشور بزرگ واردکننده، دیدگاه‌ها در داخل و خارج از آمریکا، از اجرائی‌نشدن سیاست ترامپ حمایت دارد. صرف‌نظر از مخالفت جدی دو قدرت بزرگ جهانی با تصمیم اخیر ترامپ در جایگزینی واردات نفتشان، به نظر می‌رسد به لحاظ منطق تجاری و ماهیت درهم‌تنیده اقتصاد جهانی، امکان محدودکردن صادرات نفتی ایران وجود ندارد. همان‌طور که کشورها و شرکت‌های بزرگ نفتی به خاطر ترس از مجازات‌های نفتی وزارت خزانه‌داری آمریکا، دنبال جایگزین‌کردن بازار نفتی‌شان هستند تا دچار ضرر و زیان اقتصادی نشوند؛ منطق بازار ایجاب می‌کند که نفت ارزان ایران در بازار جهانی مشتری بیشتری داشته باشد. فرض ما این است که در صورت تحریم کامل، ایران برای جلب رضایت بیشتر مشتری، نفتش را ارزان‌تر از بازار جهانی به فروش برساند.

ادامه در صفحه ۲

الو شرق

۸۸۶۴۰۲۶۰

پیام کوتاه

۳۰۰۰۴۶۹۹

sharghline@sharghdaily.ir

ارتباط با روزنامه شرق

SHARGHLINE
@SHARGHDAILY.IR